

VERA IN VZGOJA

Vedno je na potezi človek

Kmalu bo Novo leto, ko si bomo stisnili roke in si zaželeli obilo sreče. Vsak človek želi biti srečen, po sreči hrepenijo naša srca. Vse življenje smo iskali sreče. Kako bi se razveselili človeka, če bi nam dal srečo za vse življenje, pa to ni možno. Srečo si moramo služiti s svojim poštenim, delavnim, plemenitim življenjem. Sreča je dar, ki ga dobi človek, če izpolni svoje življenjsko poslanstvo, če zna prav živeti. Hvaležni smo vsakomur, ki nam je pomagal k lepemu in plemenitemu življenju, čigar sad je srečno srce.

Nihče ni bolje poznal človeka kakor Jezus Kristus, tudi nihče ni ljubil bolj človeka kakor on. Jezus je dobro vedel, kje je sreča »doma«. Ta ni v bogastvu, ne v slavi, ne v znanju, čeprav ima tudi to svoje mesto na dnu lestvice vrednot našega življenja. On je vse življenje oznanjal, učil in s svojim življenjem potrjeval, da je sreča v srcu ljudi, ki se trudijo, da bi bili dobri. Njegovo zlato pravilo je bilo: »Kar hočeš, da bi ljudje tebi storili, stori ti njim, kar nočeš, da bi ljudje tebi naredili, ne stori ti njim!«

Naša spoznanja so tolikokrat omejena. Vse življenje smo potrebni izpopolnitve, obnavljanja. Nепrestano se moramo učiti. Tudi pot do sreče je potrebna učenja, truda, izpopolnitve. Različni ljudje nas vodijo v svojo šolo. Tudi Jezus vabi vse ljudi v svojo šolo sreče življenja. Zapustil nam je svoj zgled in svoj nauk, ki je ohranjen v evangeliju, v knjigi nad knjigami, v svetem pismu. Njegova beseda je enkratna, to je beseda prijatelja, ki razume vsakega človeka, nikogar ne sili, vsakogar vabi, spodbuja in mu kaže idealno pot življenja. Njegova beseda je življenjska, saj prihaja od Boga, ki je življenje. Kdor ji prisluhne, spozna toliko vrednot življenja, brez katerih ni sreče ne v srcu, ne na svetu. Modrost Jezusa ni samo teorija, marveč živa praksa, najprej njega samega in v zgodovini krščanstva toliko ljudi, ki so dosegli zavirljivo raven plemenitosti, miru, svobode, dobrote, iskrenosti, odpuščanja, požrtvovalnosti.

Cimbolj se človek poglablja v modrost Jezusa Kristusa, tembolj spozna, kako je njegova beseda zares za človeka. Vse to, kar on uči, potrebuje človeška narava. Življenje po njegovem nauku človeka dviga, raste v dobrem in tako postaja srečen. Ob takšni rasti pa se ustvarja nova družba ljudi, spleta se nove vezi prijateljstva, zaupanja, miru, solidarnosti. Jezusova beseda razvija v človeku tista bogastva, ki človeka najbolj delajo človeka.

Evangelij je beseda veselja in svobode.

Jezus z vrednotami stopa pred nas. Kdor sprejme prave vrednote življenja je gotovo vesel človek. Prav veselje pa je sad sreče srca. Njegova svoboda je popolna. Nihče ni prisiljen. Vedno je na potezi človek. Jezus vedno nagovarja, pokaže bogastvo, ki ga ponuja, ta gradi osebnost, nato pa stoji ob nas in čaka, kaj bomo naredili. Njegova modrost je čisto človeška, pa je vendar božja, tolikokrat moremo reči, tako si samo ti mogel povedati.

Evangelij je vedno živ, svež, moderen, razumljiv vsakomur. More ga brati človek z visoko izobrazbo, razumljiv je tudi najbolj preprostemu. Vsakogar nagovarja in vsakomur prinaša sporočilo za pravo pot življenja. Evangelij ni modrost za razum, čeprav razum dopolnjuje, ni sladkost za čustva srca, čeprav ta tolikokrat razneži in oplemeniti. Evangelij je modrost za življenje, takšno življenje, da more biti človek zares srečen. Kdor ga pozna in se trudi po njem živeti, ta spozna, da je biti kristjan zares lepo, ta ve, kje je sreča doma, kaj je sreča.

V zadnjem času veliko govorimo o vzgoji. Tudi Naša skupnost hoče s članki o verski vzgoji odpirati vprašanja, razkrivati bogastva, pomagati iskati in odpirati možnost novega oblikovanja. Vsaka verska vzgoja, pa naj bo ta doma, v Cerkvi ali v bodočnosti v šoli, bo morala temeljiti vedno na evangeliju. Prepričan sem, da se nihče ne bo sramoval življenja, ki ga bo postavil na temelje Jezusovih vrednot. Tudi ne bodo ljudje manj srečni, če bodo spoznali in skušali tudi živeti po modrosti življenja, ki nam jo podarja Jezus Kristus božji Sin.

Človek je vedno hotel biti srečen. Nikdar človeka ne osreči samo zunanji svet, vedno mora imeti urejen tudi notranji svet. In prav ta svet gradi evangelij. Brez tega sveta ni prave sreče, kar tolikokrat okušamo in ugotavljamo. Staro načelo je bilo, kar je dobro sprejmi. Evangelij, to je veselo sporočilo o srečnem življenju, je bogastvo nad bogastvi. Kdor more to uvideti, bo to bogastvo cenil, če že sprejeti ne bo mogel. Janez Pavel II, veliki papež sedanjega časa, je ob izvolitvi za prvaka Cerkve vsemu svetu iz srca rekel: NE BOJTE SE KRISTUSA! To moremo reči vsi kristjani, Jezusova beseda je najboljša pot do sreče srca. Če kdo ne verjame, naj jo začne prebirati, po njej zares živeti in spoznal bo on in mi ob njem, da je to res.

JOŽE KASTELIC
dekan

SREČANJE V VRTCU

Otroci in starši so ličkali, luščili, prešali in rajali

Vzgojiteljice iz Vzgojno varstvene enote na Trubarjevi v Grosupljem so uredništvu Naše skupnosti poslale ljubezniv opis svojega delovanja. Takole se glasi:

»Ob vstopu v novo šolsko leto je bil pred nami cilj, kako obogatiti doživetja otrok, radosti in kvalitetnejše življenje naših najmlajših v vrtcu. Pri tem smo iskali pomoč pri starših, saj ugotavljamo, da so kljub obremenjenosti v službi in doma pripravljene sodelovati z nami za prijetnejše počutje otrok.

Že na prvih roditeljskih sestankih smo se dogovorili za oblike sodelovanja. Ena takih oblik so tudi skupna srečanja.

Naše prvo letošnje sreča-

nje je bilo ob zaključku tedna otroka. Povezali smo ga s praznovanjem prihoda jeseni. Izhodišče za pripravo prireditve je bil prikaz kmečkih opravil nekoč in danes. Otroci in nekateri starši so se tako prvič srečali z opravili, kot so: ličkanje koruze, pletenje predpražnikov iz ličkarnja, luščenje fižola, prešanje grozdja. Z navdušenjem so prišli za delo poleg otrok, vzgojiteljic in varuhinj tudi očki, mamice, babice, dedki in drugi. Prijetno vzdušje so popestrili še zvoki harmonike, rajanje in petje narodnih pesmi. Pečena jabolka in kostanj sta privabljala tako majhne kot velike.

Ob bogati ponudbi jesenskih pridelkov in pod stro-

kovnim vodstvom g. Marte Dobrovoljc so nastajali čudoviti izdelki otrok in staršev. Z navdušenjem smo opazovali nastale figure še tem bolj, ker smo ves teden s skupnimi močmi prinašali in zbirali naravni material. Pa ne samo to, prizadevanja otrok, staršev in vzgojiteljic so bila usmerjena skozi ves teden tudi v zbiranje starih uporabnih predmetov za pripravo razstave. Da je le-ta tako bogato zaživela v eni izmed igralnic vrtca je poskrbela za strokovno postavitev in vodenje g. Breda Skrjanc.

Prijetno popoldne se je kar prehitro prevesilo v noč. Z željo, da se ponovno srečamo in tako popestrimo naš vsakdan, smo si zaželeli srečno nasvidenje.»

Jesenska pravljica v vrtcu: otroci skupaj s starši pri ličkanju koruze. Družaben dogodek, znan na kmetih, je bil lep tudi v urbanem okolju.

MAKS FURIJAN

Biti igralec po božji milosti

Po Furijanovi pripovedi piše BOGI PRETNAR

Grosupeljska občina, točneje Šmarje-Sap, se lahko pohvali, da prav pri nas živi najstarejši, pa še vedno aktivni slovenski igralec Maks Furijan. Že v šestdesetih letih je Ljubljano zamenjal za hišico z zelenimi polkni na Ljubljanski 14 v Šmarju in ji je še vedno zvest. Le malokateri naključni potnik na grosupeljskem avtobusu pa bi v tršatem, a še vedno žilavem in gibkem možu s palico, zelenim klobukom, površnikom in obvezno kravato, ki ponavadi vstopa pri rožnati šmarnski gostilni, prepoznal človeka, ki je igral v nešteti domačih in tujih filmih in na vseh gledaliških odrih, kar jih je kdaj imela predvojnja Jugoslavija. Le njegov dom, kjer stene krasijo fotografije iz filmov in predstav, izdaja, koliko mu je to delo v življenju pomenilo.

Pravzaprav se mu tudi dandanes ni odrekel. Nobelega povabila za nastop ne zavrne. Še letos je nastopal v novem slovenskem filmu »Ječarji« (scenarij zanj je napisal prav tako grosupeljski občan Željko Kozinc) z režiserjem Marjanom Cigličem in upodobil člana skrivnostnega Prezidija starcev, ki svojo moč obnavljajo z energijo ugrabljenih mladeničev.

Tega poskusa domače znanstvene fantastike sicer še nismo imeli priložnost videti, saj je bila premiera predvidena za Teden domačega filma v Celju sredi novembra, pa so morali prireditelji zaradi vodne ujme predstaviti na poznejši čas.

Čeprav že bliže devetdesetemu kot osemdesetemu, je spomin Maksa Furijana kot dobro utečena filmska kamera; pripoved je silovita, kot je lahko slikovito samo življenje igralca, ki si je nadel nešteto različnih kož in si igralstvo skušal v najrazličnejših časih, ne da bi se kdaj odvrnil od tega dostikrat bridkega kosa kruha. Sicer

pa naj nam v nekaj nadaljevanjih sam pripoveduje o sebi!

Prizor iz novega slovenskega filma Ječarji: na levi je Maks Furijan, na desni Janez Vrhovec, slovenski igralec iz Beograda. Prizor je bil posnet v salonu na Brdu, kjer je pokojni predsednik Tito gostil tuje in domače državnike.

Samorastnik

Rad bi vam pokazal sliko. Sam sem jo naslikal. Ampak vem, da bi skomignili z rameni, češ da že od daleč diši po samouškem slikarju, ki uporablja barve in čopiče kot kak malo bolj nadarjen šolar. Res ni bogvedi kaka umetnina, a sem jo vseeno obesil nad vrata v dnevni sobi. Čemu to častno mesto? Ker skoznjio stopim naravnost v svoje rano otroštvo. Preprosto naslikana siva hiša z dvema oknom in veliki-

mi vrati, ki zapirajo hladno vinsko klet, oživi... spet se preganjam po haloških vinogradih v rodnem Zavrču... spet zaduham svežo zemljo, na jeziku okusim sladkost utrganega grozda, zrem po vinogradih in sadovnjakih...

Zavrč je zadnja vas na meji med Slovenijo in Hrvaško. V Halozah. Pol fare je bilo slovenske, pol hrvaške. Brenčičeva zidanica, v kateri sem privekal na svet, je stala ravno na meji. Hiša je bila na slovenski strani, a živino - kravico in svinje - smo otroci gonili past na hrvaško plat. Tam pri nas njiv ni. Od nekdaj so se ljudje preživljali z grozdom in vinom. O, grozdja pa je bilo vedno dovolj tudi za otroke. Kar pod brajdo sva legla z leto dni mlajšim bratcem Janezom in z usti lovila grozde, ki so se povešali do tal.

Kadar ni bilo grozdja, je pel koruzni kruh. Pšenico so hodili ljudje služiti dol na Dravsko polje. Tudi moja stara starša sta hodila. Pri njiju sem živel do svojega petega leta. Skupaj s teto, mlajšo materino sestro Polono, ki je bila prav posebna ženska. Nosila se je kot moški, hodila v škornjih, zvečer za štembali nož, nobenega se ni bala. Imela je tri nezakonske otroke in krepka pleča. Bila je čisto drugačna od moje mame.

Moja mati Marija Furijan, je delala na Ptuj, v gostilni pri gospodarju Brenčiču. Pri

nas gori pa smo v njegovih vinogradih zanj pridelovali grozdje in vino. Imel je kaka dva hektarja in pol vinogradov, to ni bilo malo. Ko je bila trgatega, so še iz Ptuja prišli gospoda obirat. Vino pa smo potem hranili v veliki kleti, nad katero smo stanovali.

V Brenčičevi gostilni se je moja mama seznanila, kakopak, z mojim očetom. Jakob Vidovič, čeden avstroogrski podoficir, z zavihanimi brki in vročim pogledom, je bil tudi doma iz Haloz. Sicer pa se je po njegovih žilah pretakala verjetno tudi »turška kri«, le da se je bila njegova družina posrbila. Mojo mater je srečal, ko ji je bilo komaj sedemnajst let. Leto pozneje, 1904, sem se rodil jaz. Čeprav sta imela pozneje še hčerko, se moja mati in oče nista poročila. Kratko malo nista imela denarja za očetovo kavčijo. Nekoč je bilo pač tako, da si moral pred ohceto vojaka »odkupiti«. Tako sva s sestro ostala nezakonska otroka.

Mati in oče sta tri leta živele skupaj, a ker denarja za poroko ni in ni bilo, sta se nekega dne razšla. Kako, zakaj - kdo ve. Jaz še pozneje o vsem tem nisem nič vedel. Podil sem se po vinogradih, družbe sem imel dosti in nikoli mi ni bilo dolgčas. Odrasli so morali trdo garati, to sem kmalu uvidel. Ob delu ni bilo dosti časa za otroke, pa smo rasli svobodni, neobremenjeni, kot pravi samorastniki.

(dalje prihodnjič)